

Sportplan Woensdrecht

Gemeente Woensdrecht

2017-2020

Woensdrecht beweegt

Versienummer	April 2017
Documentnummer	2017.15710
Auteur	Gemeente Woensdrecht en Sportservice Noord- Brabant

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en onderwerp		3
1.2. Werkwijze	3	
1.3. Leeswijzer	4	
2. Kaders en uitgangssituatie		5
2.1. Ministerie	5	
2.2. Provincie	5	
2.3. West-Brabant	6	
2.1. Gemeente: sportaccommodaties en financiering	6	
3. Visie		7
3.1. Visie	7	
4. Beleid en actieprogramma		8
4.1. Doelstellingen	8	
4.2. Organisatie	8	
4.3. Thema Breedtesport	9	
4.4. Thema Talentontwikkeling en topsport	12	
6. Begroting		14
Bijlagen		15
Bijlage 1. Betrokken partijen en rollen		15
Bijlage 2. Schema thema's, beleid en taken		19
Bijlage 3. Toelichting kaders en uitgangssituatie		20
3.1. Breedtesport	21	
3.2. Talentontwikkeling en topsport (inclusief wielersport)	23	
3.3. Sportaccommodatie	25	
3.4. Sportfinanciering	27	

1. Aanleiding en onderwerp

1.1. Aanleiding

Woensdrecht is een gemeente waar veel wordt bewogen en gesport door jeugd, volwassenen en ouderen. Er zijn veel verschillende sportverenigingen, accommodaties en voorzieningen. Inwoners bewegen en sporten op de aanwezige sportvelden, in de sportzalen en in het buitengebied. Woensdrecht is ook een actieve recreatiegemeente met veel aanbod voor de buitensport, vooral voor de wielersport. Veel inwoners en recreanten besteden hun vrije tijd aan bewegen in het landschap. De gemeente wil het bewegen en sporten blijvend en extra stimuleren, samen met de sportorganisaties.

Zonder een visie en integraal beleid is er geen goede sturing van initiatieven en ontwikkelingen mogelijk op het gebied van sport. Er is onvoldoende zicht op het aanbod en kansen, waardoor deze onbenut blijven. Bestaande beleids- en uitvoeringsprogramma's bevatten fragmentarisch beleidsuitspraken op sportgebied. Betrokken partijen op het gebied van sport hebben behoefte aan een Sportplan voor de gemeente zodat men weet welke rol de gemeente Woensdrecht op het gebied van sport wil vervullen en wat van hen zelf verwacht wordt.

Ook de raad en het college hebben behoefte aan een Sportplan met een integrale visie, beleid en actieprogramma van waaruit ze beslissingen op het gebied van sport kunnen nemen. Een duidelijke visie moet de basis vormen voor aanbod en acties in de komende jaren. Dit met als doel versterking van een integraal sportaanbod voor inwoners uit de gemeente Woensdrecht en regio.

Voor u ligt het Sportplan voor de gemeente Woensdrecht. Dit Sportplan heeft betrekking op de periode 2017 tot en met 2020. Medio 2020 wordt het Sportplan geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

1.2. Werkwijze

Bij de totstandkoming van het Sportplan zijn de belangrijkste partijen betrokken. Dit zijn de Brede Welzijnsinstelling (BWI) Woensdrecht, diverse sport- en bewegingsaanbieders, de Katholieke Bond voor Ouderen (KBO), Sportservice Noord-Brabant, Regio West-Brabant. Interviews met belangenorganisaties, beleidsmedewerkers van de gemeente en Regio West-Brabant, werksessies en literatuuronderzoek waren de belangrijkste informatiebronnen voor deze visie.

De volgende stappen zijn gevolgd om tot dit Sportplan te komen:

1. Vaststelling van de bestuursopdracht met thema's voor het Sportplan door het college.
2. Interviews met beleidsmedewerkers en BWI Woensdrecht.
3. 1^e werkatelier (breed) met presentatie hoofdstuk 2. Uitgangssituatie, hoofdstuk 3. Thema's uitgelicht, hoofdstuk 4. Visie en beleid en hoofdstuk 5. actieprogramma.
Hieruit zijn op basis van stellingen de doelstellingen en eerste acties geformuleerd. Aanwezig: portefeuillehouder sport, diverse sport- en bewegingsaanbieders, BWI Woensdrecht, Sportservice Noord-Brabant en een onderwijsinstelling.
4. Verdere verkenning van de opgave via literatuuronderzoek en interviews met diverse betrokken partijen en beleidsmedewerkers.
5. Rapportage eerste opzet van het Sportplan met schriftelijke en mondelinge reacties hierop van betrokken partijen en de portefeuillehouder sport.
6. 2^e werkatelier (smal) met presentatie uitgewerkte hoofdstuk 4. Visie en beleid en hoofdstuk 5. Actieprogramma en verdere uitwerking hiervan. Aanwezig: diverse sport- en bewegingsaanbieders, BWI Woensdrecht en raadsleden als toehoorder.
7. Rapportage concept Sportplan in samenwerking met Sportservice Noord-Brabant
8. Behandeling in college met opmerkingen voor aanpassingen.
9. 3^e Werkatelier met toekomstige sportwerkgroep voor borging vertegenwoordiging en trekkersrollen in sportwerkgroep en concretisering van het actieprogramma.
10. Rapportage Sportplan in samenwerking met Sportservice Noord-Brabant.

De informatie, suggesties en feedback die verkregen is, hebben uiteindelijk geleid tot dit plan.

Thema's Sportplan

In het Sportplan wordt ingegaan op de gewenste sportstimulering en de inzet van sport en beweging als middel voor sociale cohesie en leefbaarheid. De focus ligt vooral op breedtesport en daarnaast in beperkte mate op talentontwikkeling en topsport met focus op de wielersport. Het thema wielersport wordt in dit sportplan kort behandeld met een verwijzing naar het Fiets- en wielersportplan Woensdrecht dat in december 2016 is vastgesteld. Voor de thema's sportaccommodatie en sportfinanciering is bestaand beleid. De kaders uit dit bestaande beleid zijn opgenomen in Hoofdstuk 2. Kaders / uitgangssituatie.

De visie, het beleid en het actieprogramma in dit sportplan bevat twee hoofdthema's:

Breedtesport

voor gezondheid, beweging en leefbaarheid, voor:

- a. jeugd
- b. ouderen
- c. mensen met een beperking

Talentontwikkeling en topsport

1.3. Leeswijzer

Dit Sportplan geeft antwoord op de volgende vragen die terugkomen in de betreffende hoofdstukken:

- Waar gaat dit Sportplan over? (1. Aanleiding en onderwerp)
- Wat zijn de kaders en waar staan we nu? (2. Kaders / uitgangssituatie)
- Wat is onze visie? (3. Visie)
- Wat willen we bereiken en hoe gaan we dit bereiken? (4. Beleid en actieprogramma)

2. Kaders en Ausgangssituatie

In dit hoofdstuk leest u wat de landelijke, provinciale en lokale kaders zijn op het gebied van sport en bewegen. Daarnaast is beknopt de huidige situatie weergegeven. De uitgebreide toelichting van de huidige situatie en lokaal beleid staat opgenomen in Bijlage 3. Het beleid in dit sportplan van de gemeente Woensdrecht sluit hierop aan. Onderstaande kaders geven richting aan de visie in hoofdstuk 3 en het beleid en het actieprogramma in hoofdstuk 4.

2.1. Rijk/Ministerie van WVS/NOC NSF

Het is de ambitie van het ministerie om iedereen zo lang mogelijk gezond te houden en zieken zo snel mogelijk beter te maken. Ook wil het ministerie mensen met een beperking ondersteunen en maatschappelijke participatie bevorderen. NOC*NSF werkt samen met de sportbonden aan het verder versterken van de georganiseerde sport met het doel het aantal mensen dat wekelijks aan sport doet te vergroten. De ambitie van NOC*NSF op het gebied van topsport is Nederland op een plaats bij de eerste tien landen van de internationale sportwereld met optimale omstandigheden voor topsporters.

2.2. Provincie

Brabant Beweegt

Vanuit de Agenda en het Uitvoeringsplan Brabant Beweegt (2016-2019) ligt de focus op: gehandicaptensport, sportevenementen, talentontwikkeling, technologie en innovatie. De wielersport is hierbij één van de kernsporten.

Jeugdsportfonds

De provincie financiert samen met gemeenten en soms het bedrijfsleven Jeugdsportfondsen. Zie ook paragraaf 2.4. Gemeente Woensdrecht.

Sportservice Noord-Brabant

Sportservice Noord-Brabant zet de kracht van sport en bewegen in om sociaal-maatschappelijke vraagstukken op te lossen. Ze gebruikt haar kennis en expertise om sport- en beweegaanbieders te ondersteunen, om gezond en toekomstbestendig te worden. Op deze manier bouwt en versterkt Sportservice Noord-Brabant een sportieve, lokale en regionale infrastructuur door het creëren van verbindingen en samenwerkingsvormen binnen en buiten de sport.

2.3. Regio West-Brabant

Sport op koers

Door de Regio West-Brabant is in 2015 de Visie 'Sport op koers' opgesteld. Hiermee zet de Regio West-Brabant in op samenwerking, kennisuitwisseling tussen de gemeenten en lobby richting overheden en organisaties. Er wordt ingezet op sportaccommodaties, sportevenementen, breedtesport en topsport- en talentontwikkeling met cross-overs met vrijetijdseconomie, het sociale domein, cultuur en de topsectoren. Samenwerking en profilering in West-Brabant vindt intensief plaats op het gebied van de wielersport via het Wielerplan West-Brabant.

Wielerplan West-Brabant

Het Wielerplan West-Brabant geeft een visie inclusief uitvoeringsprogramma voor de wielersport in de regio West-Brabant. Primair doel is hierbij om de (vrijetijds)economie in de regio te stimuleren met meer bestedingen. Het plan biedt een aanzet om te komen tot een professionele samenwerking/organisatie rondom wielren(top)sport in de regio. De regio heeft de volgende doelstellingen en taken: wielersport inzetten voor communicatie (branding), stimulering vrijetijdseconomie (inclusief sport en cultuur), lobbyen, versterken van de wielersport en netwerken. In het Fiets- en wielerplan Woensdrecht wordt uitgebreid verwezen naar dit plan.

2.4. Gemeente Woensdrecht

Het huidige beleid op het gebied van sport is verspreid over meerdere nota's en plannen en is gericht op breedtesport(activiteiten), talentontwikkeling en topsport, sportaccommodaties en sportfinanciering.

Breedtesport

De BWI heeft 1,7 fte zogenoemde buurtsportcoaches beschikbaar voor sportstimulering. De buurtsportcoach zorgt voor het aanbieden van (kennismakings)activiteiten voor met name de jeugd, ouderen en mensen met een beperking die de sport- en bewegingsaanbieders zelf niet kunnen bereiken of begeleiden. Mede met als doel stimulering van uiteindelijke deelname aan het reguliere sport- en bewegingsaanbod. Daarnaast adviseert de buurtsportcoach sport- en bewegingsaanbieders voor versterking van hun aanbod en organisaties. De buurtsportcoach is de schakel tussen de vraag en het aanbod. Uit de bijeenkomsten, georganiseerd voor de totstandkoming van dit sportplan, blijkt dat niet alle sportverenigingen de rol van de buurtsportcoach goed kennen en benutten. Daarnaast is er een behoefte aan meer samenwerking, kennisdeling, communicatie en informatie over financieringsmogelijkheden.

Wielersport (inclusief breedtesport, talentontwikkeling en topsport)

Het Fiets- en wielersportplan Woensdrecht 2017-2020 sluit aan op het thema sport en welzijn. Hierin is de stimulering en facilitering van de wielersport als breedtesport, talentontwikkeling en topsport een speerpunt. Vanuit een nieuwe samenwerking tussen diverse wielersportorganisaties wordt hierop ingezet met de realisatie van het wielersportcentrum inclusief wielersportcollege als vaste accommodatie, een actieve wielersportvereniging, diverse wielersportorganisaties met wielersportevenementen van breedtesport tot topsport.

Sportaccommodaties

De gemeente Woensdrecht beschikt over veel (sport)accommodaties met een afnemende bezetting, een toenemende (gedeeltelijke) leegstand en een diversiteit in huur-, gebruiks- en pachtconstructies. Gebouwen zijn verouderd, hebben soms hun oorspronkelijke functie verloren en kampen met achterstallig onderhoud. Het accommodatiebeleid biedt mogelijkheden om met minder maatschappelijke kosten sport- en bewegingsactiviteiten zo goed mogelijk te huisvesten. Dit gebeurt middels huurharmonisatie en het verleggen van gedeeltelijke onderhoudswerkzaamheden bij sportaanbieders.

Sportfinanciering

De gemeente verstrekt een subsidie aan sportverenigingen voor ondersteuning van de verenigingen en hun activiteiten. Naast deze welzijnssubsidie biedt de gemeente op dit moment financiering van incidentele (sport)activiteiten via actiekaarten voor jeugd en volksgezondheid. Burgers en sportaanbieders kunnen hiervoor aanvragen indienen, zo ook de BWI. Uit de bijeenkomsten en interviews voor het Sportplan blijkt dat veel sport- en bewegingsaanbieders deze actiekaarten niet kennen. Ook heeft de gemeente het jeugdsportfonds voor jeugd waarvan de ouders een laag inkomen hebben. Het Rijk en de gemeente financieren een deel van de buurtsportcoach van de BWI Woensdrecht.

2.5. Kansen

Breedtesport

- Veel belangstelling voor sport(verenigingen) bij de jeugd
- Nog weinig ouderen zijn lid van een sportvereniging
- Veel belangstelling voor buitensport (wandelen en fietsen) bij ouderen
- Wens voor samenwerking, uitwisseling van kennis en ervaring en meer communicatie
- Beperkte kennis van financieringsmogelijkheden en ondersteuningsmogelijkheden (BWI)
- Provinciale en landelijke aandacht voor sport, gezondheid en leefbaarheid
- Meer zorgaanbieders
- Stijging lidmaatschap sportbonden in Nederland

Talentontwikkeling en topsport

- Veel belangstelling voor de wielersport, zowel topsport als breedtesport
- Te realiseren regionaal wielersportcentrum
- Verbindingsmogelijkheden talentontwikkeling, topsport en breedtesport
- Goede relatie met onderwijs
- Topsportvriendelijke school in de gemeente Woensdrecht (VMBO) en buurgemeente Bergen op Zoom (VMBO/Havo/VWO)
- Aandacht voor de wielersport

3. Visie

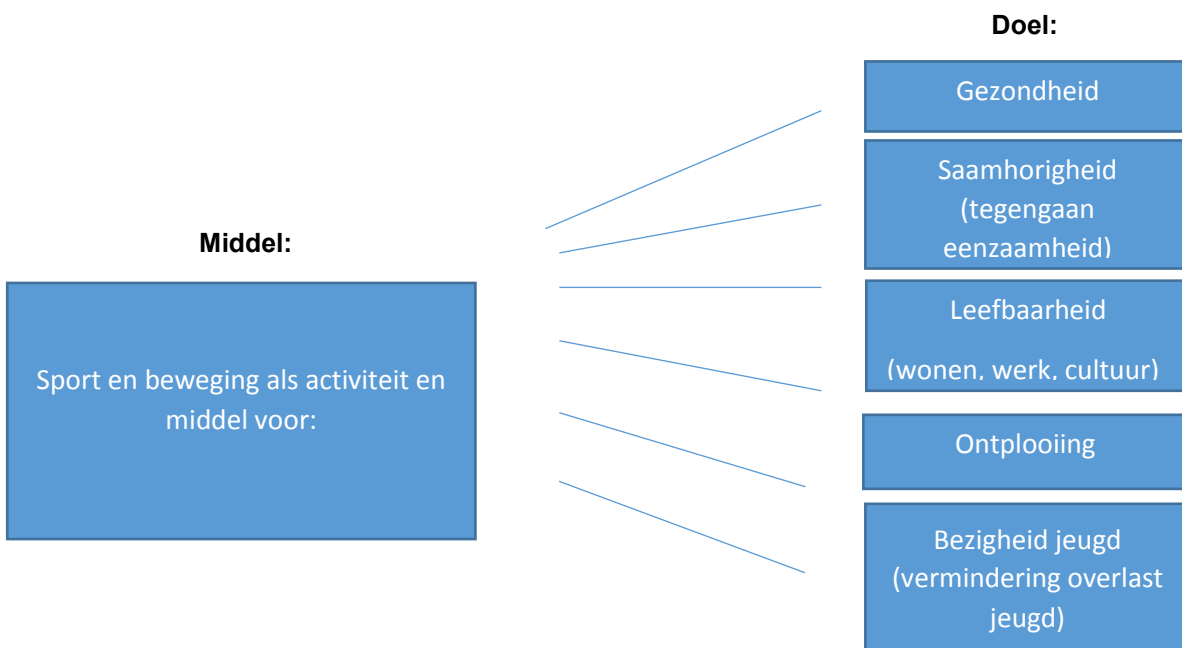
In hoofdstuk 2 hebben we de bestaande kaders en uitgangssituatie toegelicht. In dit hoofdstuk leest u hoe de gemeente Woensdrecht in wil spelen op deze situatie in de vorm van een visie en beleid algemeen en per sportthema.

Aan de hand van de huidige situatie en kansen op het gebied van sport in Woensdrecht en omgeving hebben we de volgende visie op sport en bewegen in Woensdrecht.

3.1. Visie: 'Woensdrecht beweegt en leeft door sport'

“Samen zorgen we voor sport en bewegen, sporten en bewegen doen we samen. Want sport bindt mensen. Door sport beweegt en leeft Woensdrecht.”

Sport en beweging draagt bij aan **ontplooiing, saamhorigheid en leefbaarheid**: met sport is het plezierig wonen, werken en recreëren in de gemeente Woensdrecht. Het sport- en bewegingsaanbod gaan organisaties nog meer samen vormen en aanbieden, zodat het aanbod goed aansluit op de vraag van de potentiële beweger. We ontmoeten en inspireren elkaar. We stimuleren initiatieven en de vrijwillige inzet van onze inwoners. We bieden samen een gevarieerd en aantrekkelijk sportaanbod met creatieve financieringen. We communiceren samen over onze sport- en bewegingsactiviteiten en evenementen. Zo maken we samen sport en bewegen nog aantrekkelijker, rendabeler en socialer. We stimuleren vooral de jeugd, ouderen en mensen met een beperking om te bewegen. Vanuit de breedtesport herkennen we (wielertalenten). Als wielergemeente ondersteunen we deze wielertalenten. Samen met deze talenten stimuleren we het fietsen als breedtesport en recreatie.

4. Beleid en actieprogramma

In de visie leest u hoe dat we samen met betrokken organisaties, sport en beweegprogramma's in de gemeente Woensdrecht nog toegankelijker, rendabeler en socialer willen maken. Hoe we dit gaan doen voor sport in het algemeen en per sportthema, leest u in de volgende paragrafen. De bindende factor van sport en bewegen gaan we nog meer benutten door het stimuleren van deelname aan sport en bewegen en het bevorderen van lidmaatschappen. Maar ook door het aanbieden van meer flexibele beweeg- en kennismakingsactiviteiten, het bevorderen van vrijwillige inzet en het werven van middelen. Daarnaast stimuleren we burgerinitiatieven en de samenwerking tussen verschillende organisaties en burgers. Vraag en aanbod moet meer op elkaar afgestemd worden en we moeten goed en meer gezamenlijk communiceren. Het proces er naartoe is net zo belangrijk als het doel (sportdeelname) zelf. Zo brengen we iedereen in de gemeente Woensdrecht meer in beweging en gaat de gemeente meer samen leven.

4.1. Doelstellingen

Breedtesport

1. Stimuleren sportdeelname en sociale contacten:
 - voor behoud van de 90% van de jeugd die deelneemt aan een sport
 - voor behoud en/of toename van de 70% van de ouderen die beweegt
 - voor toename sportdeelname door gehandicapten in de regio (Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht)
2. Activeren samenwerking:
 - tussen aanbieders, met de BWI en tussen de o's: organisaties/sportaanbieders, ondernemers, onderwijs, overheid en burgers
3. Ondersteunen sportaanbieders breedtesport:
 - voor het versterken van organisaties en het sportaanbod
 - voor het beter op elkaar aansluiten van vraag en aanbod en meer bekendheid met het aanbod
 - voor voldoende capaciteit/vrijwilligers

Talentontwikkeling en topsport

4. Stimuleren en ondersteunen talentontwikkeling en topsport:
 - voor bevorderen talentontwikkeling bij met name de wielersport
 - in relatie tot stimuleren wielersport als breedtesport
5. Activeren samenwerking wielersport

Bovenstaande doelstellingen worden nader toegelicht per beleidsthema (4.3. Breedtesport en 4.4. Talentontwikkeling en topsport) met bijbehorende acties.

4.3. Organisatie en rollen

De gemeente Woensdrecht is samen met de sportwerkgroep verantwoordelijk voor de bewaking van het beleid, gepresenteerd in dit sportplan en het bereiken van de doelstellingen. Samen met de gemeente bespreekt deze werkgroep, inclusief de BWI (buurtsportcoach) de voortgang en beoordeling (evaluatie) van de activiteiten. De sportwerkgroep is gedeeltelijk verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van het actieprogramma, onder regie van de gemeente en BWI.

De sportwerkgroep bestaat uit de wethouder sport, gemeentelijke beleidsmedewerker, BWI (buurtsportcoach), vertegenwoordigers van sportverenigingen uit de verschillende kernen, een vertegenwoordiger van het ZuidWestHoek College en een vertegenwoordiger van fysiotherapie en fitness. De sportwerkgroep komt enkele keren per jaar bij elkaar. Sportservice Noord-Brabant is gevraagd deze opzet en werkwijze in 2017 te begeleiden. Een tevredenheidsmeting onder de sportaanbieders is onderdeel van de evaluatie van het Sportplan. De (basis) voorzieningen en sportaanbieders binnen de sportieve gemeente Woensdrecht zorgen voor een passend aanbod. Bij het ontbreken van aanbod wordt gesproken met de sportaanbieders binnen de gemeente via de sportwerkgroep en worden omliggende gemeenten en sportaanbieders betrokken.

4.4. Thema Breedtesport

In deze paragraaf worden de doelstellingen op het gebied van breedtesport en de acties beschreven. Het gaat om activiteiten voor het bevorderen van gezondheid, beweging en leefbaarheid, voor met name de jeugd, ouderen en mensen met een beperking. De specifieke investeringen geven richting aan het gemeentelijk sportbeleid.

Het actieprogramma voor breedtesport is gericht op het bereiken van de beleidsdoelstellingen zoals toegelicht onder 4.1. Beleidsdoelstellingen, nr. 1, 2 en 3.

Per beleidsdoelstellingen lichten we hieronder de bijbehorende acties toe:

- a. Stimuleren sportdeelname bij jeugd
 - b. ouderen
 - c. mensen met een beperking
2. Activeren samenwerking en kennisdeling
 - a. Samenwerking via netwerk/ platform.
 3. Versterken sportaanbieders

Stimuleren sportdeelname en sociale contacten (per doelgroep)

Jeugd

90% van de jeugd van 4 t/m 11 jaar in Woensdrecht is lid van een sportvereniging en dit percentage willen we behouden. 60% van de jeugd van 12 t/m 18 jaar is lid van een sportvereniging. Dit percentage willen we minimaal behouden en bij voorkeur laten stijgen. Hiervoor blijven we sportdeelname onder jeugd stimuleren en de maatschappelijke en sociale functie van breedtesport nog meer belichten. Want net als bij cultuur, draagt sport bij aan het verenigingsleven en de leefbaarheid van de gemeente. We bevorderen de organisatie van kennismaking- en introductie activiteiten en speciale jeugdactiviteiten en sportevenementen. Daarnaast moeten onderwijsinstellingen sport blijvend aanbieden op scholen en tijd vrijmaken voor sportactiviteiten van sportaanbieders. Ook gaan we sportdeelname in alle seizoenen meer stimuleren door meerdere seizoensporten te laten combineren. Verenigingen werken waar mogelijk samen om activiteiten en combinatiesporten aan te bieden. De gemeente blijft het jeugdsportfonds aanbieden voor sporten van kinderen van ouders met een onder modaal inkomen. Zie hiervoor 4.3.4. Sportfinanciering.

Ouderen

De sportdeelname van ouderen moet minimaal behouden blijven en bij voorkeur toenemen zodat meer dan de huidige 70% voldoende beweegt. De buurtsportcoach van BWI Woensdrecht blijft inzetten op het testen van de fitheid van ouderen en verwijzen naar passend sport- en bewegingsaanbod. De BWI zal meer communiceren over een gezonde voeding en levensstijl. Sportaanbieders bieden passende activiteiten aan voor ouderen, waar nodig in samenwerking met de buurtsportcoach. De KBO blijft sport- en bewegingsactiviteiten aanbieden in samenwerking met sport- en bewegingsaanbieders wat zorgt voor beweging en ontmoeting.

Mensen met een beperking en overig

We blijven aandacht besteden aan sport voor mensen met een beperking en werken hierbij samen met gemeenten in West-Brabant waar nodig voor passend aanbod. We stimuleren sport via het bedrijfsleven door het sport- en bewegingsaanbod aan werknemers te communiceren en beweging van en na het werk te stimuleren. We delen gezondheidsprogramma's van bedrijven en organisaties. Een voorbeeld is het programma 'Mentale kracht en weerbaarheid' van de politieacademie in Ossendrecht. Volwassenen stimuleren we tot sportdeelname via het loket (zie verderop in deze paragraaf), kennismakingsactiviteiten en in het bijzonder via sportevenementen en tochten. De sociale contacten bij volwassenen stimuleren we ook door hun vrijwillige inzet te bevorderen. Als ouders van kinderen zich vrijwillig inzetten bij de sportverenigingen, kunnen we hiermee twee doelgroepen binden aan de verenigingen.

Kennismaking en communicatie: loket

We ontwikkelen een loketfunctie met website om het sport- en bewegingsaanbod gezamenlijk te communiceren via een website en brochure. Inwoners kunnen daarmee bij de BWI terecht voor vragen over passend aanbod of voorstellen van initiatieven. Hiermee stimuleren we burgerinitiatieven rondom beweging wat bijdraagt aan de leefbaarheid in de gemeente. Inwoners zijn een belangrijke betrokken partij als gebruiker van het sportaanbod en als vrijwilliger.

Stimuleren fietsen als beweging en leefstijl

Dit is de actielijn die ook is opgenomen in het Fiets- en wielersplan Woensdrecht. Fietsen als sport/beweging onder jeugd wordt gestimuleerd via kennismakingactiviteiten/clinics. Via communicatiecampagnes worden scholen betrokken om het woon-school verkeer te stimuleren. Fietsen als sport/beweging door ouderen wordt gestimuleerd via E-bike cursussen en nieuwe activiteiten. Via een provinciale campagne worden ondernemers betrokken om het woon-werk verkeer onder werknemers mee te promoten en stimuleren.

Fietsinfrastructuur- en accommodatie

Met een Regionaal Centrum voor Opleiding en Wielersport (wielercentrum) en Natuurpoort met MTB netwerk bieden we naast talenten en topsporters, jeugd en ouderen een veilige en aantrekkelijke omgeving om te trainen op de fiets. Om de jeugd veilig naar scholen te laten fietsen, wordt ingezet op veilige fietspaden met goede verlichting en snelfietspaden voor woon-werk-school verkeer vanuit het GVVP en het provinciale programma 'Fiets in de versnelling' voor provinciale wegen. Indien er nieuwe wensen en plannen met subsidiekansen zijn, wordt bekeken of de gemeente hier financieel aan bij kan dragen. Om het fietsen aantrekkelijk te maken als sport, wordt ingezet op versterking van het fietsroutenetwerk, aanleg van een MTB netwerk en onderhoud van fietspaden volgens het GVVP en Wegenbeleidsplan. Via kiss & bike zones en eventuele andere voorzieningen op scholen wordt woon-school-verkeer gestimuleerd. Via een provinciaal programma wordt gestimuleerd om voorzieningen bij bedrijven te realiseren voor het stimuleren van woon-werk verkeer onder werknemers.

Wielerevenementen

De wielerevenementen en activiteiten behorende onder sport en welzijn moeten gericht op het bijdragen aan het stimuleren van beweging op de fiets en/of stimuleren van het actieve verenigingsleven. Het gaat om wielerrondes en fiets/mtb tochten, het Huijbergs kampioenschap voor breedtesport en topsportevenementen die de sportdeelname aan breedtesport stimuleren. Zie onder 'Talentontwikkeling en topsport'.

Activeren samenwerking en kennisdeling

Sportwerkgroep

Voor sportstimulering, leefbaarheid en uitwisselen van vrijwillige inzet is samenwerking voornamelijk. Samenwerking tussen de o's: ondernemers/organisaties, onderwijs, overheid en burgers en cross-overs tussen sport, cultuur, economie, recreatie en toerisme. Als overheid heeft de gemeente de regierol bij het verstevigen en uitbouwen van de samenwerking. De gemeente pakt die regierol samen met de BWI op door het vormen van een integraal netwerk. Dit door het coördineren van een sportwerkgroep, het organiseren van bijeenkomsten en netwerkmomenten. De BWI brengt sportaanbieders samen voor concrete sportactiviteiten.

Sportaanbieders versterken

In Bijlage 3 leest u dat veel sportverenigingen problemen hebben met het behouden en werven van leden en vrijwilligers en financieel onder druk staan. De BWI ondersteunt bij het versterken van deze sportaanbieders. Dit door te helpen bij vragen over nieuwe activiteiten en sportstimulering. We gebruiken hiervoor het lokale netwerk en ook de kennis die beschikbaar is bij bijvoorbeeld NOC*NSF en Sportservice Noord Brabant. Daarnaast heeft de BWI een vrijwilligersbestand. Via de sportwerkgroep en BWI worden ook sportaanbieders verbonden voor gezamenlijke sportactiviteiten. De uitdaging voor de komende jaren is om gezamenlijk met partners potentiële sporters te bereiken, werven, binden en te behouden. Nieuwe initiatieven worden ontwikkeld en aangeboden. Daarnaast verstrekt de gemeente subsidies aan sportverenigingen vanuit de subsidieverordening. Verder biedt de gemeente via actiekaarten financiering bij sport- en bewegingsactiviteiten. De BWI adviseert en communiceert over andere (creatieve) financieringen via het loket / de website en via het jaarlijkse sportcafé.

loket

We ontwikkelen een loketfunctie (fysiek en digitaal) om, naast het sportaanbod, vrijwillige inzet uit te wisselen en kennis te delen. Sportaanbieders kunnen er terecht voor het communiceren van eigen aanbod, informatie over de vraag, ondersteuning waar mogelijk en nodig bij activiteiten en informatie over financieringsmogelijkheden. De BWI Woensdrecht fungeert als fysiek loket waar vraag en aanbod samen komen.

Acties Breedtesport

Activiteit	Beleidsdoel	Trekker	Ondersteuner	Financiering
Kennismaking en communicatie voor vooral ouderen, jeugd en mensen met een beperking. <ul style="list-style-type: none"> - Loket met website en brochure - Kennismakingsactiviteiten en fittesten - Evaluatie onder deelnemers kennismakingsactiviteiten Communicatie overig (jaarlijkse communicatiecampagne, social media)	Stimuleren sportdeelname	BWI en PR van TV Mattemburgh	Gemeente	Gemeente (Sportplan, Actiekaarten Jeugd en Volksgezondheid)
Acties wielersport (zie verder Fiets- en wielersplan Woensdrecht) <ul style="list-style-type: none"> - Wielercentrum - Fietsactiviteiten - Kiss & Bike zones - Veilige fietspaden - Wielerevenementen 	Stimuleren fietsen als beweging en leefstijl	Gemeente	BWI, bedrijven/werkgevers, scholen	Gemeente, Provincie
Sportwerkgroep overleggen over samenwerking, coördinatie uitvoering acties sportplan en ontwikkelingen.	Activeren samenwerking	Gemeente, poho sport	Sportaanbieders met ideeën/vulling, Sportservice Noord-Brabant, sportbonden	Gemeente (sportplan), andere partijen waar nodig.
Sportcafé: netwerk- en informatiebijeenkomst	Activeren samenwerking	BWI en gemeente	Gemeente	Gemeente (sportplan), andere partijen waar nodig.
Sportestafette: uitwisseling en kennismaking op locatie sportverenigingen	Activeren samenwerking	Voorzitter TV Mattemburgh en Eigenaar Centrumfit	BWI	Nvt
Werving vrijwilligers	Versterken sportaanbieders	BWI en RSC de Zuidwesthoek	Gemeente	Nvt
Versterken organisaties	Versterken sportaanbieders	Gemeente en BWI	Sportaanbieders, Sportservice Noord-Brabant	Nvt
Jaarlijkse evaluatie sportplan (onder sportaanbieders over bereiken van de doelstellingen/effecten)	Allen	Gemeente en BWI	Sportaanbieders	Nvt

4.5. Thema Talentontwikkeling en topsport

Het faciliteren van talenten uit Woensdrecht staat genoemd onder de beleidsdoelstellingen. De 'prestaties' van individuen en teams levert een enorme positieve bijdrage bij het positioneren van sport binnen en buiten de sportieve gemeente Woensdrecht. De waarde van deze investering is het grootst wanneer topsport en talentontwikkeling wordt verbonden met breedtesport (+ andere relevante topsporten) en wielersportevenementen.

Gezien de ambitie van Woensdrecht om zich verder als fiets- en wielergemeente te profileren, ligt de focus op talentontwikkeling en topsport binnen de wielersport. Het beleid hiervoor staat nader uitgewerkt in het Fiets- en Wielersplan Woensdrecht 2017 – 2020. In dit Sportplan staat een beknopte toelichting hierop. In beperkte mate wordt ook talentontwikkeling en topsport van andere sporten gestimuleerd. In deze paragraaf wordt dit verder toegelicht in de vorm van beleid en acties.

Stimuleren en ondersteunen topsport en talentontwikkeling en sportdeelname

Trofee talenten en topsporters

Talenten en topsporters uit Woensdrecht komen in aanmerking voor een trofee van Gemeente Woensdrecht, waarmee de gemeente deze sporters waardeert. Door deze 'helden' onder de aandacht te brengen wordt talentontwikkeling en topsport ook bij andere sporters gestimuleerd.

Topsportvriendelijk onderwijs

Het ZuidWestHoek College is een topsportvriendelijke school. Naast het wielercollege faciliteert en stimuleert de school ook de ontwikkeling van andere (top)sporten in combinatie met onderwijs. Naast deze VMBO school is het Rijks in Bergen op Zoom een topsportvriendelijke school voor andere niveau's: mavo, havo en VWO. Dit aanbod wordt voorgezet en verdere samenwerking tussen de scholen wordt verkend.

Fietsinfrastructuur- en accommodatie: Regionaal Centrum voor Opleiding en wielersport

De gemeente zet in op het stimuleren en faciliteren van de topsport en talentontwikkeling voor met name de wielersport. Het begint met het aanbieden van een vaste en veilige wielersaccommodatie voor talentvolle jeugd en topsport. De accommodatie wordt gecombineerd met de topsportvriendelijke school: het ZuidWestHoek College en bijbehorend (wielercollege/ Voor de exploitatie van dit centrum wordt een aparte stichting opgericht waarin de belangrijkste belanghebbenden vertegenwoordigd zijn.

Wielerevenementen

Wielerevenementen moeten talenten en topsporters een podium bieden en gelegenheid tot ontwikkeling. Het gaat om wielerrondes, de GP Adrie van der Poel en Sluitingsprijs en nader te bepalen regionale en (inter)nationale wielerevenementen als topsportevenement en evenement om het fietsen als beweging te stimuleren.

Loketfunctie wielersport

We maken gebruik van de loketfunctie van de Regionale Topsport Organisatie in Brabant (RTO Zuid) en de KNWU voor het begeleiden van talenten en topsporters. Voor de communicatie van het aanbod op het gebied van de breedtesport, topsport en talentontwikkeling van de wielersport benutten we het fysieke en digitale loket van de BWI Woensdrecht. Zie hiervoor paragraaf 4.3. Breedtesport.

Activeren samenwerking wielersport

De gemeente zet in op structurele samenwerking bij de realisatie en exploitatie van het wielercentrum door de oprichting van een zelfstandige rechtspersoon. Voor de coördinatie van de uitvoering van het Fiets- en Wielersplan Woensdrecht inclusief thema 'sport en welzijn' wordt een wielersplatform opgericht. Deze bestaat uit vertegenwoordiging van diverse fietsorganisaties. Enkele vertegenwoordigers van het wielersplatform zijn ook betrokken bij de samenwerking op het gebied van de wielersport in West-Brabant. Zie voor meer informatie het Fiets- en Wielersplan.

Acties Talentontwikkeling en topsport

Activiteit	Beleidsdoel	Trekker	Ondersteuner	Financiering
Trofee voor talenten/topsporters	Stimuleren en ondersteunen talentontwikkeling en topsport	Gemeente	-	Gemeente
Topsportvriendelijk onderwijs	Stimuleren en ondersteunen talentontwikkeling en topsport	Scholen: ZuidWestHoek College en 't Rijks	Ministerie, Gemeente	Ministerie
Acties wielersport (zie verder Fiets- en wielersplan Woensdrecht) <ul style="list-style-type: none"> - Loket wielersport - Wielercentrum en MTB netwerk voor sporters inclusief stichting - Wielerevenementen - Wielersplatform inclusief (werkgroep) 'Sport en Welzijn'. 	Stimuleren en ondersteunen talentontwikkeling en topsport	Gemeente / RTO Zuid	Provincie / Sportservice Noord-Brabant, Buurtsportcoach BWI, wielervereniging RSC de Zuidwesthoek, ZuidWestHoek College, fysiotherapeut(en), vertegenwoordiger wielerevenementen, vertegenwoordiger wielersclub.	Provincie/gemeente

5. Begroting

In onderstaand overzicht leest u de begroting van het Sportplan. Hierin staan de acties die betrekking hebben op sportstimulering. Deze worden vanuit het sportbudget gefinancierd. Ook staan hierin de buurtsportcoaches van de BWI die zich inzetten voor sportstimulering en activering van samenwerking. Acties op het gebied van branding, recreatie en toerisme en wielerevenementen worden opgenomen in de begroting van de notitie 'Woensdrecht Wielergemeente'.

Activiteit	Kosten	
Sportplan:		
Sportwerkgroep, sportcafé, sportestafette	€ 2.000	
Kennismaking en communicatie: <ul style="list-style-type: none"> - Loket (website, brochure) - Kennismakingsactiviteiten - Communicatiecampagne 	€ 6.000 PM (via actiekaart) € 2.000	
Werven vrijwilligers	€ 0,00 (regulier via BWI)	
Versterken organisaties	€ 0,00 regulier via BWI	
Jaarlijkse evaluatie sportplan (effecten/bereik doelstellingen onder sportaanbieders)	€ 0,00 niet van toepassing	
Subtotaal budget Sportplan		€ 10.000,00
Buurtsportcoaches BWI 1,7 FTE	€ 86.100,00	Gemeente: € 34.000,00 Rijk: € 39.075,00 BWI:€ 13.025,00
Overige sportfinanciering is verwerkt in het Jeugdsportfonds, de subsidieverordening en het representatiebudget voor sportevenementen.		

Bijlagen

Bijlage 1. Betrokken partijen en rollen

De uitvoering doen we samen, want we gaan samen voor het aanbieden van sport en bewegen en sporten en bewegen doen we vooral samen. Samen betekent ook dat iedere organisatie of burger individueel zijn rol pakt en we zo complementair aan elkaar zorgen voor een aantrekkelijke sportgemeente.

Hieronder vermelden we alle betrokken partijen, alle organisaties en burgers, en hun rol in de uitvoering van het Sportplan.

Gemeente:

- uitdragen van deze sportvisie;
- bewaken van beleid en uitvoering van het Sportplan;
- opzetten van sport communicatiecampagnes;
- activeren samenwerking via de sportwerkgroep en bijeenkomsten;
- ondersteunen van sportstimulering via financiering, sportwerkgroep en bijeenkomsten.

BWI:

- uitvoeren van sportstimulering en sociale participatie;
- ondersteunen van sportstimulering via het loket;
- uitdragen van deze sportvisie en bewaken van de uitvoering;
- participeren in de sportwerkgroep;
- versterken van sport- en bewegingsaanbieders;
- burgers stimuleren tot ideeën en initiatieven;
- ondersteunen in de uitvoering van de sport communicatiecampagnes;
- ontwikkelen en organiseren van een loket om initiatieven, organisaties en financieringsmogelijkheden te verbinden en te communiceren zowel fysiek en digitaal via buurtsportcoach en vrijwilligersmakelaar van de BWI.
- kennisdeling en advisering bij bijeenkomsten en netwerkmomenten;
- ontwikkelen en organiseren van een loket om sportactiviteiten, sportaanbieders en financieringsmogelijkheden te verbinden en communiceren zowel fysiek en digitaal via buurtsportcoach en vrijwilligersmakelaar van de BWI.

Sport- en bewegingsaanbieders (verenigingen en ondernemers):

- participeren in de sportwerkgroep;
- uitvoeren van sportstimulering en sociale participatie;
- toegankelijk aanbieden van de sport met vaste en incidentele activiteiten en evenementen.
- samenwerken met andere aanbieders en sportbonden voor het aanbieden van sportactiviteiten en uitwisselen van vrijwilligers waar mogelijk;
- promoten van het aantrekkelijk sportaanbod en de sportomgeving via eigen communicatie, het loket en via organisatie evenementen;
- onderkennen dat structurele samenwerking met andere sportaanbieders en de buurtsportcoach van de BWI essentieel is;
- bereid zijn om kennis, netwerken en vrijwillige inzet te delen: weten wat anderen drijft, hun (succes-) verhalen kennen en je eigen verhaal durven delen;
- samen communiceren van het aanbod: projectmatig dan wel structureel via onder andere het digitale loket;
- aanvragen van financiële middelen voor sportaanbod en bindende initiatieven: aanvragen van beperkte subsidie uit de subsidieverordening van de gemeente, actiekaarten via de BWI, jeugdsportfonds, via provinciale en landelijke subsidieprogramma's of fondsen van derden (vb. Rabo Clubactie);
- aansluiten bij sport overleggen en delen van kennis en ideeën;
- herkennen van talenten.

Inwoners en recreanten (inclusief vrijwilligers uit gemeente Woensdrecht en omgeving):

- gebruik maken van het sportaanbod;

- communiceren van behoeften van de vraagzijde via het loket of via het dorpsplatform;
- ideeën voor sportaanbod aanreiken/communiceren via het loket en/of het dorpsplatform;
- burgerinitiatieven organiseren in samenwerking met sportaanbieders en/of het dorpsplatform en waar nodig de buurtsportcoach (BWI);
- vrijwilligerswerk doen voor sportverenigingen en evenementen;
- ambassadeur zijn voor het sportaanbod. Talenten fungeren als ambassadeur voor bepaalde sporten;
- via vertegenwoordiger dorpsplatform(s) aansluiten bij sport overleggen en delen van kennis en ideeën;
- bieden van financiële middelen voor het aanbod waarbij sport voldoende mensen bindt: subsidie uit de subsidieverordening van de gemeente, actiekaarten via de BWI, jeugdsportfonds;
- bieden van voorzieningen (accommodatie) door de gemeente;
- bieden van ondersteuning/advisering activiteiten via de buurtsportcoach;
- samenwerken met andere gemeenten/buursportcoaches voor aanvullend aanbod, kennisdeling en uitdragen van deze sportvisie.

Onderwijsinstellingen:

- communiceren van behoeften aan de buurtsportcoach (BWI);
- organiseren van een sportdag via het lesprogramma;
- tijd en ruimte bieden voor sportactiviteiten van sportaanbieders of de buurtsportcoach tegen vergoeding;
- communiceren van het sportaanbod aan scholieren via een campagne (zie onder thema Breedtesport).

Overige bedrijven/organisaties:

- communiceren van het sportaanbod aan werknemers via een campagne (zie onder thema Breedtesport);
- tijd en ruimte bieden voor sportactiviteiten op, voor of na het werk en op;
- teamuitjes icm sport aanbieden;
- stimuleren van fietsen of wandelen naar het werk met voorzieningen, omkleedruimtes etc.

KBO:

- activiteiten aanbieden voor ouderen (ism BWI);
- signalering behoeften van de ouderen en doorverwijzing naar sportaanbieders;
- communicatie van activiteiten.

Andere gemeenten, Regio West-Brabant:

- samenwerken met de gemeente Woensdrecht/buursportcoaches voor aanvullend aanbod en kennisdeling en eventuele evenementen;
- samenwerken met de gemeente Woensdrecht voor uitvoering van het Wielerplan West-Brabant.

Ministerie van VWS + NOC NSF:

- delen van kennis via eigen communicatie en het (digitale) loket;
- bieden van wettelijke kaders;
- bieden van financiële middelen: subsidie uit sportimpuls en eventuele andere subsidieprogramma's.

Provincie

- bieden van beleidsrichtlijnen die sportaanbieders kunnen inspireren en motiveren;
- samenwerken met de gemeente, BWI en sportaanbieders voor toegankelijker aanbod en kennisdeling;
- faciliteren van bijeenkomsten op het gebied van sport en leefbaarheid;

- bieden van financiële middelen: subsidie uit sportimpuls en eventuele andere subsidieprogramma's;

Sportservice Noord-Brabant:

- delen van kennis via eigen communicatie en het (digitale) loket;
- samenwerken met de gemeente, BWI en sportaanbieders voor toegankelijker aanbod en kennisdeling;
- coördineren en versterken regionale samenwerkingsvormen, bijvoorbeeld Gehandicaptensport in Brabant

Brancheorganisaties/sportbonden (KNWU etc.):

- delen van kennis via eigen communicatie en het (digitale) loket;
- bieden van beleidsrichtlijnen die sportaanbieders kunnen inspireren en motiveren;
- adviseren van sportaanbieders, gemeente en buurtsportcoach over trends, ontwikkelingen en visie.

Zorgaanbieders en zorginstellingen:

- signalering behoeften (van vooral ouderen en mensen met een beperking) en doorverwijzing naar sportaanbieders;
- communicatie van sport- en bewegingsactiviteiten.

Bijlage 2. Overzicht thema's, huidige beleidsnota's/uitvoeringsprogramma's en taken

Thema's	Huidig(e) Beleid/uitvoerings-programma	Verantwoordelijke portefeuillehouder (POHO) en ambtenaar	Taken
Breedtesport voor gezondheid/beweging/leefbaarheid voor: - jeugd, ouderen en mensen met een beperking	Kadernota integraal Jeugdbeleid	POHO welzijn/zorg/jeugd, beleidsmedewerker Jeugd	Bewaking, implementatie en subsidieverstrekking via actiekaarten, ontwikkeling (nieuw) beleid
	Kadernota WMO	POHO welzijn/zorg/jeugd, Beleidsmedewerker WMO	Bewaking, implementatie, evaluatie
	Nota Volksgezondheid	POHO welzijn/zorg/jeugd, Beleidsmedewerker volksgezondheid	Bewaking en evaluatie, actiekaarten, ontwikkeling (nieuw) beleid
	Activiteitenplannen van de Brede Welzijnsinstelling (BWI) Woensdrecht	POHO welzijn/zorg/jeugd, Directeur BWI en Buurtsportcoaches	Opstelling plannen en uitvoering
	Activiteitenplannen van sportverenigingen- en stichtingen	POHO sport, Bestuursleden en instructeurs	Opstelling (nieuwe) plannen en uitvoering
	Visie Sport op Koers Regio West-Brabant	POHO sport, Regio West-Brabant, beleidsmedewerkers welzijn en recreatie en toerisme	Bewaking, implementatie en uitvoering
	Agenda van Brabant/Sportplan Brabant	Gedeputeerde sport, team Sport van Provincie Noord-Brabant, POHO sport	Bewaking, implementatie
Talentontwikkeling en topsport (inclusief wielersport)	Talentontwikkelingsprogramma sportvereniging- en stichting	POHO sport, Bestuursleden en instructeurs	Opstelling (nieuwe) plannen en uitvoering
	Wielersplan West-Brabant en Plan Regionaal Centrum voor Opleiding en Wielersport Ossendrecht (wielercentrum) (totaalproject en realisatie)	POHO recreatie en toerisme, Regio West-Brabant, Beleidsmedewerker recreatie en toerisme	Bewaking, implementatie en uitvoering plan
	Sportactiviteit wielercentrum (na realisatie)	POHO sport, beleidsmedewerker, BWI	Bewaking sportuitoefening
	Sportplan Brabant Beweegt	Gedeputeerde sport, team Sport van Provincie Noord-Brabant, POHO sport	Bewaking, implementatie
	Fiets – en wielersplan Woensdrecht 2017-2020	Thema sport en welzijn: POHO sport	
Sportaccommodaties	Accommodatiebeleid en Vastgoedbeleid	POHO accommodatiebeheer, medewerkers gebouwenbeheer	Bewaking, implementatie, evaluatie
Sportfinanciering	Subsidieverordening Welzijn	POHO welzijn, beleidsmedewerker welzijn, medewerker subsidies	Bewaking, evaluatie en subsidieverstrekking
	Actiekaarten Jeugd en Volksgezondheid, Jeugdsportfonds, Sport & bewegen van het Rijk (sportimpuls/buurtsportcoaches),	POHO welzijn/jeugd/zorg, beleidsmedewerkers jeugd en volksgezondheid, buurtsportcoach	Projectaanvraag, uitvoering

Bijlage 3. Kaders en uitgangssituatie uitgelicht

In het Sportplan las u de uitgangssituatie met de beleidskaders vanuit bestaand beleid en de thematische kaders. Naast dit huidige beleid leest u in deze Bijlage per sportthema de huidige situatie met het aanbod, de vraag en knelpunten. Vervolgens leest u wat de kansen en bedreigingen inclusief trends en ontwikkelingen zijn per sportthema. Aan de hand hiervan is de visie en het beleid opgesteld.

3.1 Breedtesport

Onder Breedtesport wordt verstaan sport en beweging die onder alle lagen van de bevolking beoefend kan worden op amateurbasis.

3.1.1. Huidige situatie

Aanbod

Sportverenigingen

De gemeente Woensdrecht kent een divers verenigingsleven en sportondernemers met binnen- en buitensporten. 85 verenigingen bieden 36 verschillende sporten aan in de categorieën: (zaal)voetbal, volleybal, tennis, tafeltennis, badminton, bowling, paardrijden, turnen, gym, (jazz)ballet, dans, rolschaatsen, vecht- en verdedigingsporten, honkbal, softbal, hengelsport, zwemmen, waterpolo, wielrennen, wandelen en fitness. In Bergen op Zoom is daarnaast atletiek en hockey.

32 sportverenigingen worden door de gemeente gesubsidieerd. Deze verenigingen geven de volgende grootste knelpunten aan: 1. leden (behoud- en werving) (39%), 2. vrijwilligers (behoud- en werving) en 3. voldoende financiële middelen. Steeds meer sportaanbieders willen sport voor mensen met een beperking aanbieden, maar het aanbod loopt ver achter op dat voor de valide sporter.

De Katholieke Bond voor Ouderen biedt via diverse sportaanbieders bewegingsactiviteiten aan voor ouderen.

Ondernemingen/andere organisaties

Naast sportverenigingen zijn er de volgende ondernemingen: drie fitnesscentra/scholen in Hoogerheide en één in Ossendrecht waarvan één fitnesscentrum met indoor tennis en squash, vijf fysiopraktijken waarvan drie in Hoogerheide, één in Ossendrecht, één in Putte.

BWI Woensdrecht

De buurtsportcoach van de Brede Welzijnsinstelling Woensdrecht geeft sportadvies aan vooral jeugd, ouderen en mensen met een beperking. Ook biedt hij sport- en bewegingsactiviteiten aan waarvan de sportaanbieders deze zelf niet kunnen aanbieden ten behoeve van kennismaking en sportstimulering. Dit zijn vooral fittesten voor ouderen, aangepast sporten voor mensen met een beperking en kennismakingslessen op scholen. De vrijwilligersmakelaar van de BWI Woensdrecht heeft een digitale 'vrijwilligersbank' en verbindt de vraag en aanbod van vrijwillige inzet aan elkaar. Tijdens de bijeenkomsten voor dit Sportplan werd duidelijk dat veel sport- en bewegingsaanbieders de functies en mogelijkheden van de buurtsportcoach en vrijwilligersmakelaar niet kennen.

Aandacht voor breedtesport

Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal wordt sport ingezet als middel voor gezondheid, sociale en maatschappelijke participatie en leefbaarheid. Daarnaast is er veel aandacht voor sporten onder jeugd, ouderen en mensen met een beperking. Dat zien we terug in het landelijke, provinciale, regionale en lokale beleid.. Ook bij de Rabobank, Oranjefonds en andere instellingen is aandacht voor het stimuleren van sport en beweging. Uit de bijeenkomsten voor dit Sportplan blijkt dat veel sport- en bewegingsaanbieders hiermee nog niet bekend zijn.

Samenwerking, verwijzing en communicatie

Op dit moment vindt er beperkte samenwerking en verwijzing plaats tussen sportaanbieders onderling, zorgaanbieders en de BWI. Dit, vanwege de onbekendheid van elkaars aanbod, de functie van de BWI en geringe communicatie. Dit werd duidelijk tijdens de bijeenkomsten voor het Sportplan en interviews met de buurtsportcoach van de BWI Woensdrecht.

Vraag

In 2014 waren 5844 inwoners (27%) in de gemeente Woensdrecht lid van een sportbond. Daarnaast zijn vele inwoners lid van organisaties niet aangesloten bij sportbonden en inwoners die sporten zonder lid te zijn van een vereniging of sportbond. De leden zijn samen met vrijwilligers de kracht van de sport en zorgen voor het sociale contact tijdens het sporten en bewegen. In onderstaande alinea's staan kengetallen van sport en beweging door de jeugd, ouderen en volwassenen. Deze kengetallen komen uit de GGD monitor.

Jeugd

Uit de jeugdmonitor van 2013 van de GGD West-Brabant blijkt dat 83% vindt dat er voldoende sportvoorzieningen zijn voor de jeugd. 90% van de jeugd tot en met 11 jaar lid is van een sportvereniging. 84% sport tussen een half uur en 2 uur per keer per week. 7% gaat vijf dagen per week lopend of fietsend naar school. 60% van de jongeren van 12-18 jaar is lid van een sportvereniging. 77% beweegt minimaal 1 uur per dag meerdere dagen per week en de overige 23% 1-2 dagen per week. Deze 'oudere' jeugd bindt zich wat minder dan de jongere jeugd vanwege andere vrijetijdsactiviteiten.

Ouderen

Uit de ouderenmonitor van 2012 van de GGD West-Brabant blijkt dat 22% van de ouderen lid is van een sportvereniging. 30% beweegt minder dan vijf dagen per week en 59% minder dan drie keer per week. Gemiddeld gaan ouderen 1 dag in de week lopend naar het werk en een halve dag in de week fietsend. In de vrije tijd wordt er gemiddeld 2 dagen per week gewandeld en/of gefietst. 22% van de ouderen verricht vrijwilligerswerk.

Volwassenen (19 t/m 64)

35% is lid van de volwassenen is lid van een sportvereniging. 41% denkt te weinig te bewegen. 26% doet vrijwilligerswerk.

Mensen met een beperking

De sportparticipatie van mensen met een beperking is gering blijkt uit inventarisatie door de BWI. Harde kengetallen zijn er niet.

3.1.2. Kansen

Uit de belichte huidige situatie in deze paragraaf en uit het bestaande beleid zien we de volgende kansen voor breedtesport.

Kansen breedtesport:

- Veel belangstelling voor sport(verenigingen) bij de jeugd
- Nog weinig ouderen zijn lid van een sportvereniging
- Nog weinig ouderen gaan dagelijks op de fiets of wandelend naar het werk
- Veel belangstelling voor wandelen en fietsen bij ouderen (gemiddeld twee tot vier keer per week)
- Meer kennismakingslessen en flexibele activiteiten voor de jeugd van 12-18 jaar en ouderen
- Meer samenwerking tussen sport- en bewegingsaanbieders, overheid en onderwijs en uitwisseling vrijwillige inzet
- Meer gezamenlijke communicatie
- Meer communicatie over aanbod, beleid en fondsen
- Meer communicatie over functie buurtsportcoach en vrijwilligersmakelaar
- Kennisdeling
- Provinciale en landelijke aandacht voor sport, gezondheid en leefbaarheid
- Doorverwijzing door zorgaanbieders
- Sportstimulering onder etnische minderheden
- Stijging lidmaatschap sportbonden in Nederland
- Landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal aandacht voor sport, beweging, gezondheid en sociale participatie

3.2. Talentontwikkeling en topsport (inclusief wielersport)

3.2.1. Huidige situatie

Talenterkenning en -ontwikkeling zijn lange tijd gezien als processen die voor iedere tak van sport automatisch van onderaf tot stand komen. Dit systeem lijkt in Nederland goed te werken. Een in het oog springende conclusie uit een recent internationaal vergelijkend onderzoek is dat het aantal topsporters dat tot de beste acht ter wereld behoort per miljoen inwoners in Nederland vier keer hoger ligt dan in Canada, zeven keer hoger dan in het Verenigd Koninkrijk en tien keer hoger dan in Vlaanderen (De Bosscher et al. 2007). De aanvoer van talent is kennelijk goed verzorgd.

Toch kan op dit systeem niet blind worden gevaren. Er doen zich twee problemen voor. In de eerste plaats vindt er geen talentidentificatie plaats buiten de sportverenigingen, bijvoorbeeld op scholen.

Evenmin wordt in de sportverenigingen onderzocht of sporters wellicht meer aanleg hebben voor een andere tak van sport. Daardoor blijft vermoedelijk aan velen de kans onthouden om zich vroegtijdig in een sport te bekwaamen waarin zij getalenteerd zijn.

In de tweede plaats vindt ongeveer de helft van de topsporters dat zij in hun ontwikkeling als talent te laat extra aandacht hebben gekregen. Een meerderheid van de topsporters kreeg als aankomend talent van de sportvereniging en sportbond geen extra aandacht in de vorm van vaker en intensiever trainen, trainen in aparte groepen of extra conditie- en krachttraining. Ongeveer de helft van de topsporters kreeg pas na hun veertiende verjaardag extra aandacht van de sportvereniging en na hun zestiende jaar van de sportbond, hoewel een meerderheid van hen al voor hun tiende de betreffende sport beoefende (Van Bottenburg 2008).

Het faciliteren van talent gebeurt vaak in combinatie met onderwijs. De gemeente Woensdrecht wil aansluiten bij de landelijke ontwikkeling en natuurlijk in samenwerking met de sportbond het talent begeleiden. De gemeente Woensdrecht heeft de ambitie om samen de talenten te identificeren, ontwikkelen en verder doorgeleiden binnen de RTO Zuid (Regionale Topsportorganisatie).

De gemeente Woensdrecht heeft een ruim aanbod op het gebied van de wielersport. Ook heeft de gemeente diverse plannen om dit aanbod uit te breiden en de vraag naar de wielersport nog beter te bedienen. In deze paragraaf belichten we de huidige situatie.

Topsport en talentontwikkeling

De mtb/veldrijpaden in de bossen en polderwegen in de gemeente Woensdrecht worden nu al veel gebruikt voor talent- en topsporttraining door verenigingen en de KNWU (Koninklijke Nederlandse Wielersport Unie). Er ontbreken op dit moment vaste parcours voor het veilig en structureel aanbieden van trainingen. Op dit moment is de gemeente bezig met de planuitwerking en realisatie van een regionaal wielersportcentrum voor onderwijs en sport. Dit met ondersteuning van de provincie vanuit het Sportplan Brabant (zie 2.2. Provincie). Dit integraal wielersportcentrum biedt een verhard wielersportparcours en mtb/veldrijparcours, vmbo onderwijs van wielersport en wielertechniek en horeca. Het centrum is bestemd voor topsport- en talentontwikkeling, maar vooral ook voor de breedtesport en recreatie.

De gemeente Woensdrecht kent de nodige topsporters in het wielrennen. De eerste Tour de France winnaar Jan Janssen heeft lang in de gemeente gewoond en woont nabij Woensdrecht. Adrie van der Poel en zijn zonen Mathieu en David van der Poel hebben vooral in het veldrijden wereldprestaties geleverd. Thalita en Demi de Jongh zijn vooral wereldtopsporters op de weg, maar ook in het 'veld'. Woensdrecht had vroeger ook veel andere wereldkampioenen, zoals Jan Janssen, René Pijnen, Gerard Koel, Harm Ottenbros en Hennie Kuiper. Deze topsporters waren en zijn helden waar ook veel amateursporters en jonge talenten tegenop kijken. Doordat zij sporten om hun helden te proberen te evenaren dragen topsporters bij aan sportstimulering binnen talentontwikkeling en breedtesport.

Er zijn zes wielerevenementenorganisaties in de gemeente Woensdrecht actief. De gemeente heeft veel wielerevenementen ten opzichte van andere gemeenten in regio West-Brabant waar topsporters aan deelnemen. Hiervan zijn een aantal wielersportevenementen, waaronder de Eneco Tour (2012 en 2015), GP Adrie van der Poel (wereldbeker en WK in 2009 en 2014) en EK Veldrijden (2015). Daarnaast is er de Sluitingsprijs in Putte. Er zijn wielerrondes in Hoogerheide, Woensdrecht en Huijbergen en naar verwachting een kermisronde in Ossendrecht vanaf 2016. Ook zijn er crossen van de West-Brabantse Veldritten Competitie (WBVC). Deze topsportevenementen brengen de wielersport onder de aandacht. Inwoners en bezoekers kijken op tegen de topsporters, de wielersporters, die meedoen aan de evenementen. Dit zorgt voor stimulering van deelname aan de wielersport als breedtesport.

Onderwijs

Het ZuidWestHoek College in Ossendrecht biedt al tien jaar een 'wielercollege'. Een topsportvriendelijke VMBO school waarbij talentvolle wielrenners onderwijs en sport goed kunnen combineren. Daarnaast is het wielercollege vooral bestemd voor iedereen die buiten regulier onderwijs wielerclinics wil volgen en/of de wielertechniek wilt leren. Hiermee anticipeert het college ook op het tekort aan mecaniciens bij wielerploegen. Het Johan Cruijff college met MBO in Roosendaal en HBO in Tilburg en Eindhoven sluit aan op het ZuidWestHoek College.

Breedtesport en leefbaarheid

Er zijn vijf wielersclubs en één wielervereniging in de gemeente die fietsactiviteiten aanbieden. De wielersclubs van de gemeente en regio bieden tochten aan en de wielervereniging biedt clinics aan. Wielervereniging RSC De Zuidwesthoek biedt trainingen aan leden, onder andere aan mensen met een beperking. Ook bieden zij sinds enkele jaren passende fietsclinics voor de jeugd tijdens schooluren, en via de buitenschoolse opvang. De buurtsportcoach van de BWI Woensdrecht bemiddelt tussen de onderwijsinstelling en de wielervereniging en ondersteunt waar nodig bij fietsclinics. De fietsclinics vinden plaats in de aanloop naar het grote veldrij evenement. Hiermee is er een verbinding tussen topsport en breedtesport. Ook biedt de buurtsportcoach E-bike cursussen aan in samenwerking met een fietshandelaar. Rondom de topsportevenementen worden breedtesportevenementen (side events) georganiseerd. Dit draagt bij aan sportstimulering in de breedtesport.

3.2.2. Kansen

Uit de belichte huidige situatie in deze paragraaf en uit het bestaande beleid zien we de volgende kansen voor talentontwikkeling binnen met name de wielersport.

Kansen talentontwikkeling (inclusief wielersport):

- Veel belangstelling voor de wielersport, zowel topsport als breedtesport
- Veel vrijwillige inzet door en ervaring bij wielersorganisaties
- Goede organisatiestructuur voor uitvoering ambities
- Te realiseren regionaal wielerscentrum
- Veilige accommodatie voor jeugd, ouderen en mensen met een beperking
- Sterkere verbinding topsport en breedtesport
- Goede relatie met onderwijs
- Belangstelling voor fietsen als vorm van beweging bij ouderen
- Meer cross-overs met economie en recreatie
- Benutten van netwerkmomenten bij evenementen
- Regionale en provinciale aandacht voor de wielersport

3.3. Sportaccommodatie

3.3.1 Huidige situatie

De gemeente Woensdrecht heeft diverse sportaccommodaties voor alle beoefende sporten in de gemeente. Alleen voor de wielersport is er nog geen vaste accommodatie.

Het accommodatieaanbod per kern is als volgt:

- in Hoogerheide: Gymzaal Bloemenlaan voor diverse sporten, Tenniscomplex, MFC het Kloosterhof voor diverse sporten en evenementen, Zwembad de Plantage incl. fitness, voetbalcomplex Jac van Hoek;
- in Ossendrecht: MFC de Drieschaar voor diverse sporten en evenementen, voetbalcomplex de Heiloo.
- in Putte: MFC de Biezen voor diverse sporten en evenementen, voetbalcomplex de Buizerd, honkbalcomplex de Boshoeck, tenniscomplex de Put;
- in Huijbergen: MFC de Kloek voor diverse sporten en evenementen, voetbalcomplex Vivoo, tenniscomplex;
- in Woensdrecht: Voetbal-sportcomplex de Fortuin.

De gemeente Woensdrecht beschikt over veel (sport)accommodaties met een afnemende bezetting, een toenemende (gedeeltelijke) leegstand en een diversiteit in huur-, gebruiks- en pachtconstructies. Gebouwen zijn verouderd, hebben soms hun oorspronkelijke functie verloren en kampen met achterstallig onderhoud.

Het accommodatiebeleid dat is vastgesteld in december 2015 biedt mogelijkheden om met minder maatschappelijke kosten sport- en bewegingsactiviteiten zo goed mogelijk te huisvesten. Dit gebeurt middels huurharmonisatie en het verleggen van gedeeltelijke onderhoudswerkzaamheden bij sportaanbieders.

3.3.2. Kansen

Uit de belichte huidige situatie in deze paragraaf en uit het bestaande beleid zien we de volgende kansen voor de sportaccommodaties.

Kansen sportaccommodaties:

- Meer burgerparticipatie met onderhoudswerkzaamheden door sportaanbieders
- Meer samenwerking tussen sport- en bewegingsaanbieders voor voldoende bezetting, sportdeelname, vrijwillige inzet
- Minder maatschappelijke kosten voor sport- en bewegingsactiviteiten
- Voldoende huisvesting voor sport- en bewegingsaanbod

3.3.3. Beleid

Het thema 'sportaccommodaties' bevat alleen een samenvatting van het accommodatiebeleid en geen actieprogramma. Met de accommodatie spelen we in op de beleidsdoelstellingen.

Ondersteunen sportaanbieders met accommodatie

Het beleid met kaders voor het gebruik en het onderhoud van de accommodaties, zijn vastgelegd in de accommodatienota. Deze nota is in december 2014 in concept door de raad goedgekeurd en in december 2015 door de raad vastgesteld. In dit Sportplan wordt verwezen naar de accommodatienota en de daarbij horende bijlagen. Hieronder wordt op enkele bijzonderheden en ontwikkelingen ingegaan. In de vorm van een nieuw uitvoeringsprogramma 2016, wordt aan het accommodatiebeleid van 2014 een vervolg gegeven.

In het accommodatiebeleid is de strategie uitgezet voor de toekomstige huisvesting van maatschappelijke activiteiten in de gemeente Woensdrecht. Het doel is voor de lange termijn een gezond sociaal en maatschappelijk leven te behouden in Woensdrecht. Maatschappelijke activiteiten (van verenigingen, clubs, stichtingen enz.) worden zo goed mogelijk gehuisvest tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Deze strategie moet behouden blijven voor de toekomst.

Huurharmonisatie

Wat betreft de sportaccommodaties is na de huurharmonisatieslag van 2015 de uitvoering van het belangrijkste beleidspunt uitgevoerd. Tot op heden was er sprake van ongelijke tarieven. De noodzaak van een harmonisatieslag was evident. Op basis van normcijfers in relatie tot de hoeveelheden per verenigingen zijn de nieuwe tarieven voor elk van deze verenigingen berekend. Met de verenigingen is akkoord bereikt over deze nieuwe tarieven en onderhoudspakketten. Per 1-1-2016 gaan de nieuwe tarieven en nieuwe afspraken in. Ten behoeve van de huurharmonisatie van de sportaccommodaties heeft de gemeente de sportverenigingen terugverdienmogelijkheden aangeboden door hen zelf het onderhoud uit te laten voeren. De verenigingen is de mogelijkheid geboden om zelf een onderhoudspakket samen te stellen met een keuze uit werkzaamheden.

Onderhoud

De 'uitbesteding' van onderhoudswerkzaamheden aan de sportverenigingen vraagt om controle op de uitvoering. De afgesproken kwaliteitsniveaus moeten geborgd zijn. Hiervoor zullen door de gemeente blijvend extra inspanningen verricht worden. Deze controles kunnen ook benut worden als tussentijdse evaluatiemomenten. De aandacht blijft de komende jaren uitgaan naar een goed onderhoud van de sportvelden en gebouwen, en naar controle op de onderhoudswerkzaamheden die door de sportverenigingen zelf worden uitgevoerd (zie onder Hoofdstuk 5. Actieprogramma). Het thema 'sportfinanciering' bevat alleen een samenvatting van het subsidiebeleid en geen actieprogramma.

Ondersteunen en stimuleren met financiering

De gemeente blijft de komende jaren sport financieel ondersteunen met de volgende programma's:

Subsidieverordening:

De gemeente handhaaft de subsidiebedragen aan sportaanbieders minimaal tot en met 2017 vanuit de Algemene subsidieverordening (Asv). Naar verwachting komt in 2018 nieuw subsidiebeleid, van waaruit de gemeente bepaalt of de subsidieverordening ook wordt aangepast. De Algemene subsidieverordening is eind 2015 aangepast op vereenvoudiging van het subsidieproces, administratieve lastenverlichting, deregulering en actualisering. Dit is ook gunstig voor sportverenigingen. Naast de subsidieverordening worden enkele (wieler)sportevenementen ondersteund vanuit representatie/communicatie.

Actiekaarten/financiering vanuit beleid jeugd en volksgezondheid:

De gemeente handhaaft ook de financiering voor uitvoering van het jeugdbeleid en volksgezondheid. Voor volksgezondheid zijn dat actiekaarten tot en met 2017 en voor jeugd tot en met 2016. De gemeente bepaalt daarna of de actiekaarten blijven of dat er een andere financieringsvorm komt. Sportaanbieders kunnen medio november een aanvraag indienen voor een actiekaart van het jaar daarop. De actiekaarten gelden voor één jaar. Hiermee financiert de gemeente sport- en bewegingsactiviteiten- en/of materialen (geen uren) die buiten de reguliere activiteiten van de vereniging vallen waarvoor de gemeente al subsidie verstrekt.

Jeugdfonds:

De gemeente handhaaft het jeugdfonds voor kinderen met ouders met een onder modaal inkomen. Dit in samenwerking met provincie Noord-Brabant en bedrijven. De BWI behandelt de aanvragen. De komende jaren zet de BWI Woensdrecht in op de werving van extra middelen voor het jeugdsportfonds zodat voldoende jeugd hiervan gebruik maakt.

Buurtsportcoach BWI:

De buurtsportcoaches van de BWI worden deels gefinancierd door de gemeente. De buurtsportcoaches vormen samen 1,7 fte waarvan de kosten € 86.100,00 bedragen. De financiering is vanaf 2016 als volgt verdeeld: Gemeente: € 34.000,00, Rijk: € 39.075,00, BWI:€ 13.025,00.

Ondersteunen met kennis en advies

Naast de gemeente bieden de provincie, het rijk, bedrijven en organisaties financieringsmogelijkheden. De mogelijkheden die bekend zijn, leest u in paragraaf. Sportfinanciering (huidige situatie). De toekomstige mogelijkheden zijn nog niet bekend. Sportaanbieders moeten steeds creatiever worden in de financiering van hun aanbod. De BWI Woensdrecht zet in op faciliteren van aanbieders door communicatie over de financieringsmogelijkheden. Dit met onder andere voorlichtingsbijeenkomsten en advisering over creatieve financieringen. De bijeenkomsten fungeren ook als netwerkmoment waarop

sport- en bewegingsaanbieders kennis en ervaringen over financieringen delen. De overige communicatie vindt plaats via het loket.

3.4. Sportfinanciering

3.4.1. Huidige situatie

Gemeentelijke financiering

De gemeente Woensdrecht heeft een subsidieverordening van waaruit 32 sportverenigingen subsidie ontvangen. Deze verordening is op 30 april 2015 tussentijds geëvalueerd en de herziende versie behandelt de gemeenteraad eind 2015. De eindevaluatie van het totale subsidiebeleid vindt naar verwachting in 2018 plaats. Uit die eindevaluatie bepaalt de gemeente of er wijzigingen komen in het subsidiebeleid en de subsidieverordening. Hierbij houdt de gemeente rekening met de uitgangspunten van dit Sportplan.

Uit de evaluatie-enquête van de subsidieverordening aan sportverenigingen blijkt dat de meeste sportverenigingen de sport blijven aanbieden wanneer zij geen subsidie meer zouden ontvangen. Dit heeft echter wel de consequentie dat de contributies flink stijgen en sportdeelname afneemt. Tegelijkertijd geven sportverenigingen aan dat de financiering van de vereniging een knelpunt is.

Naast de sportsubsidie biedt de gemeente op dit moment financiering van incidentele (sport)activiteiten via actiekaarten voor jeugd en volksgezondheid. Burgers en sportaanbieders kunnen hiervoor aanvragen indienen, zo ook de BWI. Uit de bijeenkomsten en interviews voor het Sportplan blijkt dat veel sport- en bewegingsaanbieders deze actiekaarten niet kennen.

Ook heeft de gemeente het jeugdsportfonds voor jeugd waarvan de ouders een laag inkomen hebben. Veel jeugd hebben dit fonds aangevraagd. Het fondsbedrag is echter te laag om alle aanvragen te voldoen. Daarom verstrekte de Rabobank in 2015 een jeugd- en ouderenfonds voor dezelfde jeugd en ook ouderen met een laag inkomen. Voor de komende jaren is er behoefte aan voldoende budget voor het jeugdsportfonds. De gemeente had tot opstelling van dit Sportplan geen sportbudget.

Overige financiering

Het Rijk financiert een deel van de buurtsportcoach van de BWI en de subsidie sportimpuls.

De Sportimpuls loopt tot en met 2016. Lokale partijen kunnen een aanvraag voor de Sportimpuls indienen voor een projectplan op gebied van sport en bewegen. Naar verwachting komt er vanaf 2017 vanuit het Rijk geen nieuwe subsidieregeling vergelijkbaar met Sportimpuls.

De provincie verstrekte in 2015 subsidie (cofinanciering) aan de gemeente voor het realiseren van het wielercentrum ten behoeve van talentontwikkeling en topsport.. De provincie biedt ook beperkte subsidiemogelijkheden voor beweging via de subsidieregeling leefbaarheid en doe-budgetten. Of de provincie dat blijft aanbieden, is nog niet bekend. Naar verwachting subsidieert de provincie in de toekomst nog enkele topsportevenementen.

Met het Rabo Coöperatiefonds en de Rabobank Clubkas worden maatschappelijke activiteiten en evenementen, waaronder sport gerelateerde, ondersteund. Ook het Oranjefonds stimuleert beweging via haar fondsen. Daarnaast zijn er diverse bedrijven en organisaties met fondsen en sponsorgelden.

Ook met bovengenoemde financieringsmogelijkheden zijn veel sport- en bewegingsaanbieders niet bekend, blijkt uit de bijeenkomsten en interviews voor het Sportplan.

3.4.2. Kansen

Uit de belichte huidige situatie in deze paragraaf en uit het bestaande beleid zien we de volgende kansen voor sportfinanciering.

Kansen sportfinanciering:

- Meer communicatie over actiekaarten van de gemeente richting sport- en bewegingsaanbieders en burgers
- Meer communicatie over financieringsmogelijkheden van derden (subsidies, fondsen)
- Meer samenwerking tussen organisaties voor verkrijgen van subsidies en fondsen

